

Sector
Cultuur, sport en recreatie

Oktober 2023

Inhoud

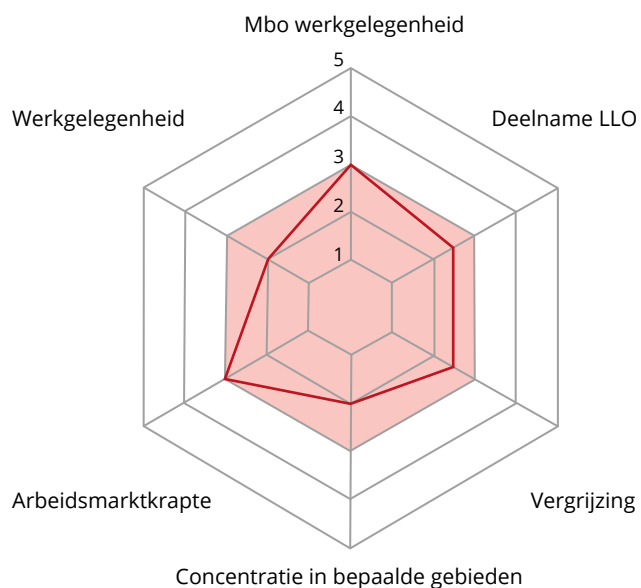
Sector Cultuur, sport en recreatie	3
De grootte van de sector	5
Aantal zelfstandigen	6
Opleidingen en werkniveau	7
Opleidingsniveau	7
ISCO niveau	8
Leven lang ontwikkelen (LLO)	9
Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte	10
Human capital	12
Bronnen	13

Sector **Cultuur, sport en recreatie**

Gegevens op sectorniveau; alleen krapteberoepen zijn op beroepsniveau

Werkgelegenheid

- kleine sector, veel zzp'ers
- gemiddelde werkgelegenheid op mbo-niveau
- verspreid door heel Nederland
- hoge arbeidsmarktkrapte
- onder gemiddelde vergrijzing en meer instroom dan uitstroom
- iets minder dan gemiddelde LLO-deelname

■ Gemiddelde sector ■ Cultuur, sport en recreatie
 5 = ver boven gemiddelde 4 = boven gemiddeld 3 = gemiddeld
 2 = onder gemiddeld 1 = ver onder gemiddeld

Beleids- en politieke ontwikkelingen van belang voor de sector:

- Na de coronamaatregelen van het rijk herstelde de sector langzaam, maar de consument heeft de weg naar cultuur, sport en recreatie weer teruggevonden.
- De vraag naar online entertainment (zoals kansspelen, streamingdiensten, films, sportondersteuning) is door de coronamaatregelen toegenomen.
- De sector voerde door de toegenomen energieprijzen flinke prijsstijgingen door. Een deel van de consumenten heeft het zelf financieel zwaar en kan daarom minder besteden in deze sector.

De sectorgegevens zijn op sectieniveau van de CBS SBI-indeling: het betreft geaggregeerde gegevens van alle bedrijven die volgens de Kamer van Koophandel-registratie met hun hoofdactiviteit onder de volgende sectie vallen.

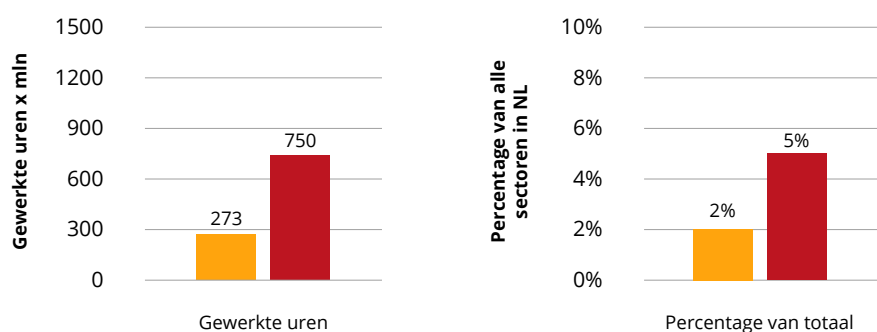
Sectie R Cultuur, sport en recreatie, bestaande uit de volgende 2-digit groepen:

- 90 Kunst
- 91 Culturele uitleencentra, openbare archieven, musea, dieren- en plantentuinen, natuurbehoud
- 92 Loterijen en kansspelen
- 93 Sport en recreatie

De grootte van de sector

De sector Cultuur, sport en recreatie was in 2022 zowel qua gewerkte uren als werknemersbanen veel kleiner dan de gemiddelde sector in Nederland, en wat betreft het aantal zzp-banen iets kleiner dan gemiddeld. Procentueel bevat de sector ongeveer 2% van de werknemersbanen en 4% van de zzp-banen van Nederland. Qua gewerkte uren wordt ongeveer het verwachte aantal uren voor het aantal banen gewerkt; 2% van de gewerkte uren in Nederland.

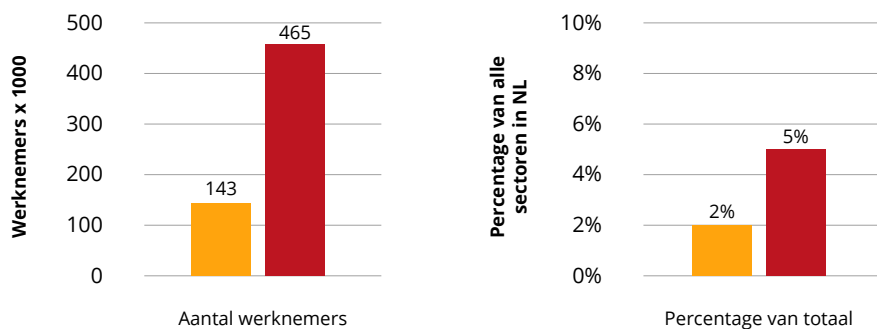
Figuur 1: Aantal gewerkte uren - Cultuur, sport en recreatie in 2022

■ Cultuur, sport en recreatie ■ Gemiddelde sector

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

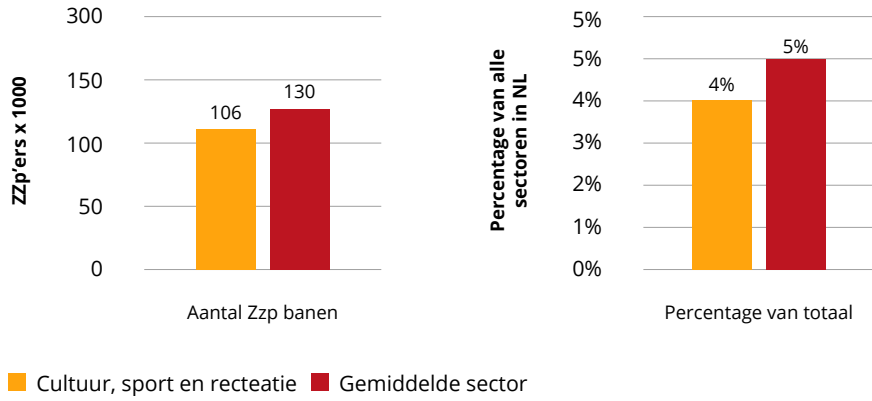
Figuur 2: Aantal werknemersbanen - Cultuur, sport en recreatie in 2022

■ Cultuur, sport en recreatie ■ Gemiddelde sector

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 3: **Aantal zzp-banen - Cultuur, sport en recreatie in 2022**

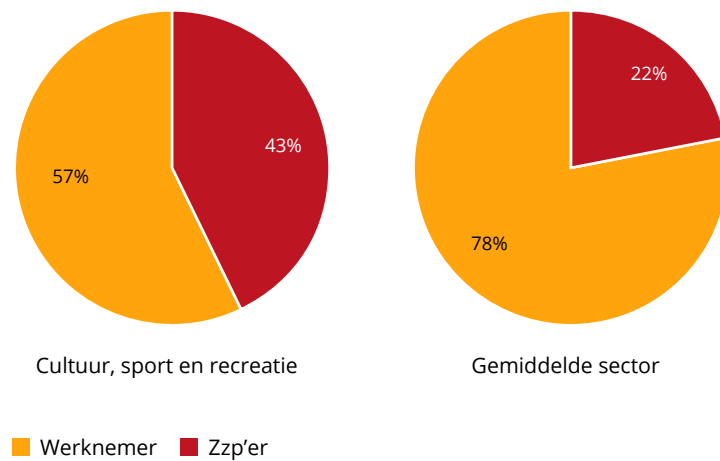

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Aantal zelfstandigen

Het percentage zzp'ers (aantal zzp'ers gedeeld door het totaal aantal werkenden binnen de sector) in 2022 ligt veel hoger dan het percentage in de gemiddelde sector in Nederland. Vooral kunstenaars en sportinstructeurs kiezen er vaak voor om als zelfstandige te werken.

Figuur 4: **Het percentage zzp'ers – Cultuur, sport en recreatie in 2022**

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

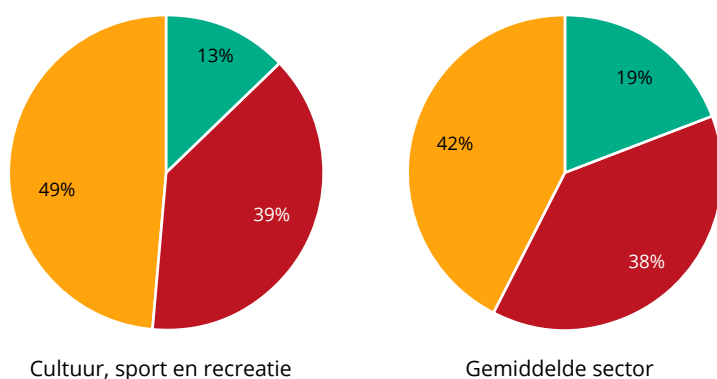
Opleidingen en werkniveau

Binnen de sector Cultuur, sport en recreatie ligt het aantal middelbaar opgeleiden rond het landelijk gemiddelde. Het soort werk dat wordt uitgevoerd is qua niveau bovengemiddeld gespecialiseerd. De werkgelegenheid die de sector biedt aan mbo-gediplomeerden ligt rond het gemiddelde.

Opleidingsniveau

De sector heeft met name een hoog opleidingsniveau, 49% van de werknemers is in 2021 hoogopgeleid. Het aandeel laag opgeleiden ligt met 13% lager dan het landelijk gemiddelde van 19%. Het aandeel werknemers met een middelbaar opleidingsniveau ligt met 39% rond het landelijke gemiddelde.

Figuur 5: **Opleidingsniveau – Cultuur, sport en recreatie (2021)**

■ Hoog ■ Middelbaar ■ Laag

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR

Toelichting bij opleidingsniveau¹

De verschillende soorten opleidingen in Nederland worden door het CBS ingedeeld in drie categorieën. Het CBS definieert de categorieën als volgt.

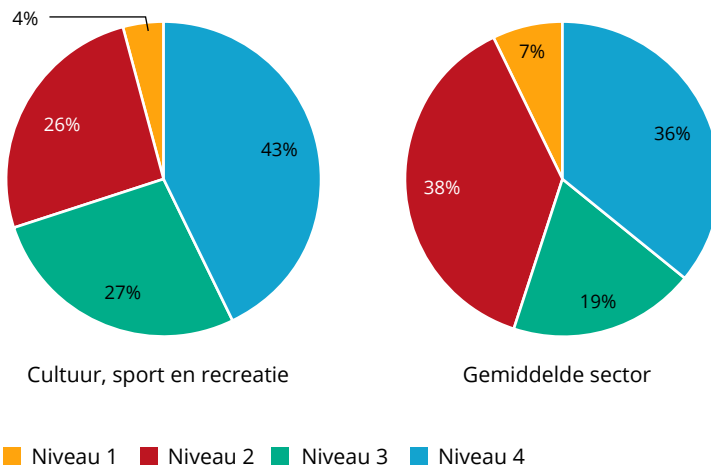
- Laag: dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste drie leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1).
- Middelbaar: dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4).
- Hoog: dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

¹ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/33/verschil-levensverwachting-hoog-en-laagopgeleid-groeit/opleidingsniveau>

ISCO niveau

Het werkniveau binnen de sector Cultuur, sport en recreatie is bovengemiddeld gespecialiseerd. Bij 43% van de banen in de sector gaat het om zeer gespecialiseerd werk (t.o.v. 36% landelijk). Werk op niveau 2 en 3 komt in de sector iets minder dan gemiddeld voor (in totaal 53% versus 57%).

Figuur 6: **Werkniveau – Cultuur, sport en recreatie (2021-2022)**

Bron: CBS, EBB (2023) - bewerking door SEOR

Toelichting bij ISCO niveau²

De "International Standard Classification of Occupations" (ISCO) wordt internationaal gebruikt om beroepen te vergelijken op basis van het niveau en de specialisatie die nodig is voor het beroep. De standaard wordt onder andere gehanteerd door het CBS en het UWV.

Naarmate het niveau toeneemt neemt ook de mate van specialisatie toe. De niveaus worden door het UWV als volgt gedefinieerd.

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat.
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

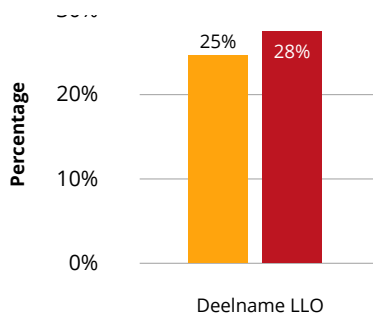
² Bron: https://www.uwv.nl/imagesdxa/duiding-arbeidsmarktontwikkelingen-juli-2021_tcm94-447013.pdf

Leven lang ontwikkelen (LLO)

Personeel van 25-65 jaar in de sector participeert iets minder dan gemiddeld aan leven lang ontwikkelen (25% versus landelijk 28%).

Figuur 7: **Deelname aan leven lang ontwikkelen (LLO) door 25-65-jarigen – Cultuur, sport en recreatie (2022)**

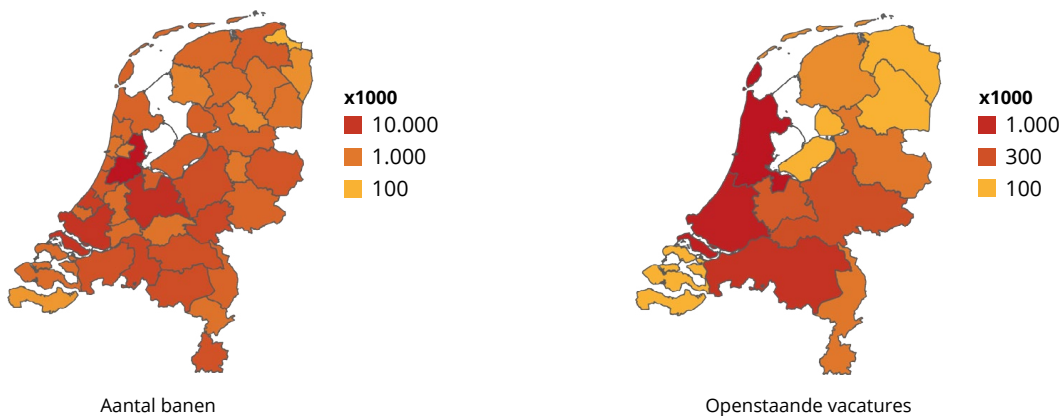
■ Cultuur, sport en recreatie ■ Gemiddelde sector

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR

Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte

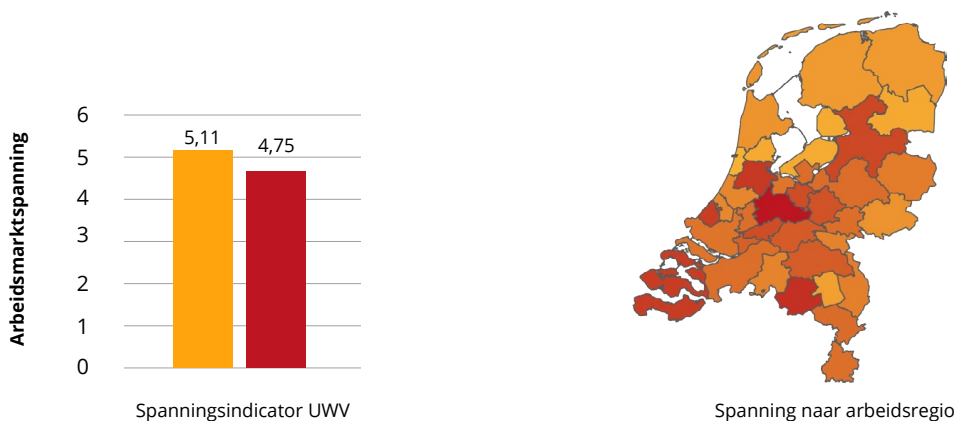
Banen binnen de sector Cultuur, sport en recreatie bevinden zich door heel Nederland en zijn daarmee niet erg geconcentreerd. De hoogste concentratie aan banen is te vinden in de regio rondom Amsterdam. Het aantal openstaande vacatures ligt met name hoog in Noord- en Zuid-Holland en Noord-Brabant.

Figuur 8: Regionale verschillen werkgelegenheid – Cultuur, sport en recreatie (Q4 2022)

Bron: CBS (2022), - bewerking door SEOR

Figuur 9: Spanningsindicator UWV – Cultuur, sport en recreatie (Q4 2022)

■ Cultuur, sport en recreatie ■ Gehele arbeidsmarkt

Bron: UWV (Werk.nl) – 2022 – bewerking door SEOR

De spanningsindicator voor de sector Cultuur, sport en recreatie (5,11) ligt in het laatste kwartaal van 2022 dichtbij het landelijk gemiddelde (4,75). De arbeidsmarkt in heel Nederland is zeer krap dus dat geldt ook voor deze sector. Voor de sector zijn met name vacatures ontstaan in de volgende beroepsklassen: *Bedrijfseconomische en administratieve beroepen* (65%), en *Managers* (35%).

Binnen deze beroepsklassen hadden de volgende kansrijke beroepen op mbo-niveau (ISCO 2 en 3) de hoogste arbeidsmarktspanning:

Bedrijfseconomische en administratieve beroepen:

- Boekhouders – *Spanning: 10,75*

Managers

- Managers detail- en groothandel – *Spanning: 16,00*
- Managers horeca – *Spanning: 8,33*

Specifieke beroepen die in deze sector vallen zoals theatertechnici en sportinstructeurs kennen wel arbeidsmarktcrapte maar die markten zijn krap in plaats van zeer krap

Toelichting bij spanningsindicator UWV³

De spanningsindicator wordt berekend door het aantal openstaande vacatures zoals bekend bij het UWV, te delen door het aantal WW-uitkeringen die minder dan een half jaar lopen. Hoe hoger de spanningsindicator hoe krappere de arbeidsmarkt is, en dus hoe groter de behoefte aan personeel.

De indeling van de spanningsindicator zoals gegeven door het UWV is als volgt:

- 0,06 tot 0,25: zeer ruim
- 0,25 tot 0,67: ruim
- 0,67 tot 1,50: gemiddeld
- 1,50 tot 4,00: krap
- 4,00 tot en met 16,00: zeer krap.

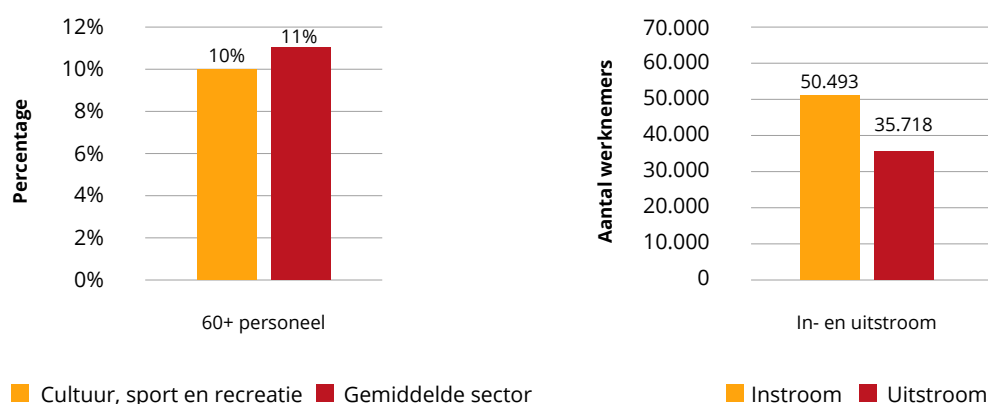
Op basis van een combinatie van het CBS overzicht “ontstane vacatures SBI-ROA beroepsklasse” en de UWV spanningsindicator per beroepsklasse is er, per SBI-sector, door SEOR een gewogen spanningsindicator gemaakt. Zie bronnen voor een toelichting.

³ https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

Human capital

Binnen de sector Cultuur, sport en recreatie ligt in 2023 het percentage 60-plussers iets lager dan het landelijk gemiddelde. De verwachte uitstroom in de nabije toekomst door pensionering van personeel ligt dus ook iets onder gemiddeld. Er was in 2022 sprake van een groei van het aantal banen in de sector; de instroom van personeel naar de sector toe was hoger dan de uitstroom vanuit de sector. Het saldo lag in 2022 op een toename van 14.775 werknemers.

Figuur 10: **Leeftijdsopbouw (2023), in- en uitstroom personeel (2022) - Cultuur, sport en recreatie**

Bron: CBS (2023-en 2022), - bewerking door SEOR

Bronnen

De gegevens zijn berekend op basis van de informatie in de onderstaande bronnen; er zijn geen aanpassingen gedaan. Gegevens naar sector- én mbo-niveau tegelijkertijd zijn niet openbaar beschikbaar anders dan opgenomen.

CBS

Grootte van de sector: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?dl=92DEA>

Opleidingsniveau: <https://arbeidsmarktinzicht.nl/content/states/index/99179?region=4§or=10>

ISCO niveau: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/32/werkzame-beroepsbevolking-beroep-en-sector-2021-2022>

In- en uitstroom: <https://sbi.topsectorenarbeidsmarktmonitor.nl/over-het-dashboard-4>

Deelname LLO: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Leeftijdsopbouw: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Regionale banen: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?ts=1691156730952>

Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85081NED>

Openstaande vacatures: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83599NED/table?ts=1696841092879>

UWV – gegevens op beroepsniveau

UWV Spanningsindicator: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

UWV Vacatures: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

Beleids- en politieke ontwikkelingen

ABN AMRO - [Sectoren - ABN AMRO](#)

ING - [Jouw sector - ING](#)

Rabo - [Sectorprognoses: milde recessie en structurele uitdagingen - Rabobank](#)

Rabo - [Sectorprognoses: groeivertraging in vrijwel alle sectoren - Rabobank](#)

SBB - [Trendplaat of Trendrapport](#)

Berekening spanningsindicator op SBI-sector niveau

Op basis van de dataset "Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA" is voor 2022 gekeken naar de weging van een bepaalde beroepsklasse in het totaal aantal vacatures dat in een bepaalde SBI-sector was ontstaan. De spanningsindicator per SBI-sector is vervolgens uitgerekend met de volgende formule:

$$\text{Spanningsindicator sector} = \sum_{i=1}^n \frac{\text{Vacatures beroepsklasse}_i}{\text{Vacatures sector}} \times \text{Spanningsindicator Beroepsklasse}_i$$

Met n=aantal beroepsklassen binnen de SBI-sector